

PSIE OBETY • Pes bol zvierat'om, ktoré sa Hekate obetovalo. Rituál, ktorých súčasťou bolo zabitie psa, sa konával na ostrove Samothraké, v Trákii a v lýdskom Kolofóne, teda nie pôvodne gréckych krajoch. V Kolofóne počas nočného obradu obetovali mladú čiernu sučku.²³⁸ Plutarchos dodáva, že ešte za jeho života na križovatkách pripravovali Hekate jedno zo šteniat alebo v očistnom rituáli šúchali šteňatá o ľudí a potom zrejme zabili.²³⁹ Psie obety Hekate na Samothraké zmieňujú aj básnici Lykofrón²⁴⁰ (3. storočie pred n. l.) a Ovídius²⁴¹ (43 pred n. l. – 17 n. l.). Mystické obrady na ostrove spomínajú zemepisec Strabón²⁴² (o. 64 pred n. l. – 24 n. l.) i básnik Nonnus²⁴³ (5. storočie).

Pausanias nevedel o žiadnych Grékoch, s výnimkou Spart'anov, ktorí by (ktorémukoľvek bohovi) obetovali psov. Mladí Spart'ania v očistnom rituáli pred bojom obetovali šteňatá Enyaliovi,²⁴⁴ ktorý – ak bol niekedy samostatným miestnym bohom – splynul s gréckym bohom vojny Areom.²⁴⁵ Pausanias už podrobnosti neuvádza, nevieme preto, ako obrad prebiehal a čo bolo jeho účelom. Za zmienku stojí, že Plutarchos zmieňuje verejný očistný obrad v Boiótii, keď sa prechádzalo medzi časťami rozpolteného psa.²⁴⁶ Podobný obrad zaznamenal aj rímsky historik Livius (o. 59 pred n. l. – 17 n. l.) – armáda Macedónie počas vojen s Rímom rozťala psa a celá sa rituálne očistila pochodovaním medzi jeho polovicami.²⁴⁷ Účelom obradu mohlo byť ochrániť sa pred zranením a nečistotou v ranách alebo ich zdarné liečenie.²⁴⁸ Rovnaký dôvod obetovania psa môžeme predpokladať aj u Spart'anov. V dobe bronzovej boli psie obety v celej egejskej oblasti bežnejšie.

238 PAUSANIAS, *Descriptio Graeciae III, 14, 9*; OVIDIUS, *Fasti I, 389*; LYCOPHRON, *Alexandra 74*; PLUTARCHUS, *Quaestiones Romanae III*; STRABO, *Geographia X, 3, 20*; NONNUS, *Dionysiaca XIII, 400-401*. JENKINS, *The Role of the Dog*, s. 71; SIMOONS, *Eat Not this Flesh*, s. 234.
239 PLUTARCHUS, *Quaestiones Romanae 52; 68 a III*. K tomu pozri JENKINS, *The Role of the Dog*, s. 71; SIMOONS, *Eat Not this Flesh*, s. 234.

240 LYCOPHRON, *Alexandra 77*.

241 OVIDIUS, *Fasti I, 389*.

242 STRABO, *Geographia X, 3, 20*.

243 NONNUS, *Dionysiaca XIII, 400-401*.

244 PAUSANIAS, *Descriptio Graeciae III, 14, 9*. Area pod menom Enyalia spomína už HOMERUS, *Ilias XVII, 210-211; XX, 69; XXI, 391*, a v bojovom pokriku vojakov aj XENOPHON, *Anabasis I, 8, 18; V, 2, 14*.

245 BURKERT, *The Greek Religion*, s. 171.

246 PLUTARCHUS, *Quaestiones Romanae III*.

247 LIVIUS, *Ab urbe condita XL, 6*.

248 DAY, *Dog Burials*, s. 28-29.